

„JAK POMÓC UCZNIOM WRÓCIĆ DO NAUCZANIA STACJONARNEGO W SZKOLE”

źródło: „Jak pomóc uczniom wrócić do nauczania stacjonarnego w szkole”, Kuratorium Oświaty w Warszawie

***mgr Małgorzata Orłowska
Wicedyrektor i Pedagog
Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Opocznie***

Szanowni Państwo!

Wróciliśmy do szkół i towarzyszy nam cała gama uczuć od euforii, radości do zniechęcenia, strachu i obaw. Każde z nich jest naturalne i adekwatne, warto natomiast pamiętać, że możemy doświadczać wielu (często sprzecznych) emocji jednocześnie. Dodatkowo sprawę utrudnia fakt, że kontakty wśród uczniów, jak również z nauczycielami zostały znacząco ograniczone. Jest to dla nas wszystkich nowe i trudne doświadczenie.

Powrót do szkoły, po tak długim okresie kształcenia na odległość, to niełatwe wyzwanie dla nauczycieli. Pedagodzy wracają do szkół i środowiska szkolnego, aby na nowo zaistnieć w roli realnej osoby, nie komputerowego awatara.

Warto docenić wysiłek, jaki wszyscy włożyliśmy pracując i ucząc się zdalnie. Bogatsi o nowe doświadczenia i umiejętności – od informatycznych, poprzez zdolności organizacji pracy w sytuacji kształcenia na odległość, do umiejętności współpracy i szukania informacji – zaczynamy na nowo.

Należy się do tego przygotować, bo klasa, z którą nauczyciel się spotka w szkolnej sali nie będzie tą samą, którą zegnał przed okresem nauki zdalnej

Najważniejszym zadaniem nauczyciela staje się więc reintegracja klasy, stworzenie atmosfery spokoju i bezpieczeństwa i odbudowanie zespołu klasowego. Dopiero kolejnym krokiem jest diagnoza edukacyjna i nadrobienie ewentualnych braków.

Warto pamiętać: aby mózg przyswajał nowe informacje, musi być zrelaksowany i spokojny. Stres znacząco utrudnia, często uniemożliwia naukę. Jeśli nauczyciel zadba o relacje, to edukacja będzie przebiegać sprawniej. Uczniowie powinni wtedy spokojnie zaadaptować się do nauki stacjonarnej.

Wskazane jest, aby pierwsze dni poświęcić na ponowne, wzajemne poznanie się oraz na różnorodne działania grupowe i zajęcia obniżające napięcie u uczniów.

Nie minęło jeszcze zagrożenie zakażenia wirusem Covid-19 i w dalszym ciągu będzie on wpływał na wszystkie dziedziny życia, wywołując stres i emocje. Dlatego najważniejszym zadaniem jest zadbanie o stan emocjonalny, budowanie odporności psychicznej i dostarczanie dobrych doświadczeń, które umożliwią prawidłowe funkcjonowanie w szkole – zarówno dzieci jak i nauczycieli.

Reintegracja klasy

1. Podzielmy się swoimi refleksjami dotyczącymi obecnej sytuacji! Zapytajmy uczniów: Jak się czują? Czego się nauczyli podczas nauczania zdalnego? Co ich denerwowało? Jakie mają odczucia odnośnie powrotu do szkoły?
2. Zapytajmy uczniów o ich samopoczucie i doświadczenia. Jak się czuli podczas nauczania zdalnego? Co się podobało w trakcie nauczania zdalnego, co nie? Co dobrego wynieśli z tej sytuacji? Co było trudne? Czego im najbardziej brakowało? – porozmawiajmy o sytuacji nauki zdalnej i powrotu do stacjonarnej szkoły.
3. Zapytajmy uczniów o propozycje, pomysły na bycie razem. Zaczynamy nowy etap. Co pomoże zbudować klasę, jako zespół na nowo? Powróćmy, o ile to będzie możliwe w pierwszym etapie, do tradycji klasowych np. wspólne wycieczki, spotkania, urodziny, projekty itp.
4. Postępujmy jak byśmy otrzymali nową klasę! A nawet bardziej. Pomiedzy uczniami w czasie nauki zdalnej zadziało się wiele procesów, konfliktów, sojuszy itp., których nie zawsze jesteś świadomi.
5. Zobaczmy jak teraz układają się relacje między uczniami. Kto kogo lubi, kto komu pomaga, kto się z kim kłóci? Czy powstały nowe koalicje, kto walczy o władzę, o przywództwo? Czy nikt nie został wykluczony?

6. Proponujemy zabawy i ćwiczenia zmniejszające napięcie. Napięcie nie sprzyja zapamiętywaniu – mózg go nie lubi. Mózg lubi ruch, najlepiej na świeżym powietrzu. Zaproponujemy uczniom techniki relaksacyjne, proste ćwiczenia obniżające napięcie, oddychanie przeponowe. Pomogą też wszelkie aktywności i zajęcia powiązane z kreatywnością – kreatywność zmniejsza rywalizację, zachęca do współpracy, daje radość.

7. Zaplanujmy wspólne wyjście, kontakt z naturą. Wycieczka, wspólne wyjście do parku, na lodowisko? Uczniowie dawno nie mieli kontaktu osobistego, pomóżmy im go nawiązać, także poza murami szkoły. Spotkanie poza budynkiem sprzyja większej otwartości.

8. Zaproponujmy prace plastyczne i gry zespołowe. Kiedy pogoda nie sprzyja, poszukajmy propozycji gier integrujących klasę, zaproponuj gry zespołowe, gry kooperacyjne, wspólne działanie, przygotowywanie projektów, może wolontariat. Wróćmy do tego, co dobrze wpływało na atmosferę w młodszych klasach – przerwy śródlekcyjne, prace plastyczne, śpiewanie, zabawy teatralne.

Powrót do nauki:

1. Wróciliśmy do szkoły, co oznacza, że obowiązują nas jednak zasady szkolne. Przypomnijmy uczniom o ich obowiązkach, przywilejach i zasadach oceniania.
2. Sprawdźmy, co uczniowie wiedzą/pamiętają, a czego nie. Przeprowadźmy diagnozę edukacyjną, sprawdźmy poziom wiedzy. Zrezygnujmy jednak z oceniania, celem diagnozy jest określenie bowiem mocnych i słabych stron. To informacja dla nauczyciela o poziomie klasy i informacja dla każdego ucznia o jego stanie wiedzy i umiejętności.
3. Wstrzymajmy się z ocenianiem – dajmy czas na ponowne wdrożenie się uczniom do stacjonarnej nauki. Zrezygnujmy z ocen niedostatecznych, dajmy uczniom wybór, czy przyjmują ocenę dopuszczającą/dostateczną. Nie przeciążajmy nauką przez minimum dwa tygodnie.
4. Doceniajmy na bieżąco postępy i starania, doceńmy pracę, którą każdy z nas, nauczyciele i uczniowie oraz ich rodzice włożyliśmy w czasie nauki zdalnej. Zauważajmy starania i postępy, nawet drobne. Doceniajmy zmiany, które idą w dobrym kierunku. Utrwalajmy dobre nawyki.

5. W czasie edukacji zdalnej uczniowie pozyskali nowe umiejętności i kompetencje. Nazwijmy je i zastanówmy się, jak te umiejętności mogą być wykorzystywane w czasie dalszej nauki.

6. Wspólnie z klasą (uwzględniając nadrobienie ewentualnych braków) zrobmy plan pracy. Uczniowie powinni wiedzieć, co ich czeka, czego od nich oczekujemy. Im starsze dzieci, tym więcej szczegółów powinny otrzymywać i tym bardziej powinny być wdrażane w proces planowania swojej nauki. Wyznacz daty, terminy, poinformuj, czego i jak planujesz uczyć, jak sprawdzać.

7. Otoczmy szczególnym wsparciem i pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów niepełnosprawnych oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nauczycielu! Słuchaj, obserwuj, włącz specjalistów pracujących w szkole. Współpracuj z rodzicami.

Profilaktyka:

Nauczycielu!

Nadaj ważność godzinom wychowawczym. Organizuj lekcje poświęcone rozumieniu własnych emocji i emocji innych oraz wyrażaniu ich i radzeniu sobie z trudnymi uczuciami. Otwórz się na wysłuchanie potrzeb i emocji ucznia. Pomóż nazywać uczucia i potrzeby. Wykorzystuj podczas lekcji znane i sprawdzone metody wyrażania emocji, zachęcaj uczniów do ich wyrażania w rozmowie indywidualnej, ale też w grupie. Postaraj się wykorzystać ten czas do rozwiązywania konfliktów, wzmacniania relacji w klasie i wzajemnego poznania uczniów.

1. Pamiętajmy, aby rodzice byli naszymi sprzymierzeńcami. Angażuj rodziców w proces wychowawczy i edukacyjny. Utrzymuj z nimi kontakt, bądź otwarty, informuj o trudnościach i oczekuj informacji o dziecku. Organizuj spotkania, zaproponuj wsparcie, udział w warsztatach, wskaż inne osoby, instytucje, które mogą pomóc w przypadku problemów, z którymi nie może sobie poradzić szkoła.
2. Skorzystaj z pomocy i wsparcia w pokoju nauczycielskim. Nie jesteś sam! Rozmawiaj o trudnościach, dziel się z innymi, pytaj i proś o pomoc. Bądź otwarty.
3. Korzystaj ze szkoleń i warsztatów. Nauczyciel uczy się przez całe życie. Rozwijaj swoje kompetencje zawodowe, ale też osobiste. Wykorzystuj je w pracy z uczniami, z rodzicami, w rozwiązywaniu problemów, pomocy uczniowi, ale też sobie.
4. Dbaj o siebie! Rób rzeczy, które lubisz. Zajmuj się hobby, sportem. Szukaj wsparcia u przyjaciół i rodziny. Redukuj napięcie. Dbaj o odporność. Korzystaj z dostępnych form doskonalenia.

I wreszcie drogi nauczycielu!

Pamiętaj !

że masz wsparcie zespołu psychologiczno-pedagogicznego szkoły i specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Korzystaj z niego bezwzględnie, jeśli zauważysz:

- **dziwne/inne niż zwykle/niepokojące zachowanie ucznia; Sytuacja przymusowej izolacji, pozbawienia kontaktów społecznych, szczególnie u dzieci, młodzieży lękowej jest sytuacją bardzo obciążającą emocjonalnie. Dodatkowo, może to nasilać niepożądane relacje zachodzące w rodzinach. Szczególnie wspieraj dzieci, które doświadczyły przemocy w rodzinie oraz przeżyły traumę np. w związku ze śmiercią bliskiej osoby. W okresie pandemii brak bezpośredniego kontaktu z nauczycielem, stanowi dodatkową trudność w rozpoznawaniu sygnałów wysyłanych przez uczniów. Dlatego bacznie obserwuj, słuchaj, taktownie pytaj.**

Wiele dzieci może potrzebować pomocy i wsparcia. Znajdźmy je i zadbajmy o nie.

- **zachowania agresywne i autoagresywne; - przemoc emocjonalna i fizyczna, hejt internetowy, wykluczanie, izolowanie – to szereg wysoko niepokojących zachowań, które mogą pojawiać się i/lub nasilać po powrocie uczniów do nauki stacjonarnej. Bądźmy na nie szczególnie wyczuleni. Tutaj nie można zwlekać z reakcją.**

Nowa rzeczywistość – nowe wyzwania.

Za nami długi czas izolacji. Teraz przed uczniami, rodzicami, nauczycielami kolejne wyzwanie: wejście w nową szkolną rzeczywistość. Trzymamy kciuki, życząc powodzenia, jednocześnie wierzymy, że każdy nauczyciel poradzi sobie z kolejnym wyzwaniem.

Szanowny Nauczycielu,

teraz więcej niż zwykle zależy od Twojej uważności, wyczulenia i elastyczności. Korzystaj ze swoich zasobów i doświadczenia, ale też z wiedzy i praktyki innych. Dbaj o siebie i bliskich, wentyluj emocje i nie wahaj się szukać pomocy dla siebie i uczniów.

Pamiętaj! Nie jesteś sam!

Dziękuję za uwagę!